

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

Pjesëzat modale - Modalpartikeln

Kategorija na lekciјata: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni pjesëzat doch, mal, ja, eben, eigentlich dhe wohl, të cilat nuk ndryshojnë kuptimin faktik të fjalisë, por tonin e saj në gjuhën e folur.

Pjesëzat modale - Modalpartikeln

Përmbledhje e mësimit

Modalpartikeln janë fjalë të vogla që *nuk e ndryshojnë kuptimin faktik* të fjalisë, por **tonin** e saj: e bëjnë atë më të butë, më miqësore, më të habitur ose më këmbëngulëse. Ato janë tipar dallues i gjermanishtes së folur dhe pothuajse nuk përkthehen.

Çfarë do të mësoni?

- Gjashtë pjesëzat më të përdorura.
- Tonin që shton secila.
- Vendin e tyre në fjali.
- Pse nuk duhen përkthyer.

Pjesëzat kryesore

Pjesëza	Toni që shton	Shembull	Kuptimi
doch	këmbëngulje, kundërshtim i butë	Komm doch mit!	Hajde, eja me ne!
mal	zbutje e kërkesës	Sag mal , wie geht es dir?	Thuaj, si je?
ja	diçka e njohur për të dy	Das ist ja interessant!	Kjo qenka interesante!
eben / halt	pranim i një fakti	Das ist eben so.	Kështu është, s'ke ç'i bën.
eigentlich	pyetje e rastësishme	Wie alt bist du eigentlich ?	Sa vjeç je, në fakt?
wohl	supozim	Er ist wohl krank.	Ai ka gjasa të jetë i sëmurë.
denn	interes në pyetje	Was machst du denn hier?	Po ti ç'bën këtu?

Si e ndryshojnë tonin

Krahasoni të njëjtën fjali me dhe pa pjesëz:

Pa pjesëz	Me pjesëz	Ndryshimi
-----------	-----------	-----------

Komm mit!	Komm doch mal mit!	nga urdhër te ftesë miqësore
Wo warst du?	Wo warst du denn ?	nga pyetje e thatë te interes i sinqertë
Das ist teuer.	Das ist ja teuer!	shton habi
Er kommt nicht.	Er kommt wohl nicht.	nga fakt te supozim

Vendi në fjali

Pjesëzat modale qëndrojnë zakonisht **pas foljes dhe pas përemrave**, në mes të fjalisë. Ato nuk mund të qëndrojnë kurrë në vendin e parë dhe nuk theksohen.

- Kannst du mir **mal** helfen?
- Das habe ich **doch** gesagt!
- Wie heißt du **eigentlich**?

doch si përgjigje

Përveç si pjesëz, **doch** është edhe përgjigje e plotë ndaj një pyetjeje mohore:

Gjermanisht: Hast du keine Zeit? — Doch, ich habe Zeit.

Shqip: Nuk ke kohë? — Po, kam kohë.

Kombinimet

Pjesëzat shpesh vijnë në grup, dhe rendi është i ngulitur:

- Komm **doch mal** vorbei! — Hajde, kalo ndonjëherë!
- Das ist **ja wohl** nicht dein Ernst! — Nuk po flet seriozisht, apo jo!
- Sag **mal**, hast du **eigentlich** Zeit?

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
Përkthimi fjalë për fjalë i <i>doch</i> ose <i>mal</i>	mos i përktheni	ato shprehin ton, jo kuptim
<i>Doch komm mit!</i>	Komm doch mit!	nuk qëndrojnë në vendin e parë
Mospërdorimi fare	shtoni <i>mal</i> dhe <i>doch</i> në kërkesa	pa to gjuha tingëllon e ftohtë
Përdorimi në tekst zyrtar	hiqini në shkrim formal	ato i përkasin gjuhës së folur
Theksimi i tyre në të folur	ato janë të patheksuara	theksi i ndryshon kuptimin

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja i shpreh të njëjtat nuanca me fjalë si *hajde*, *pra*, *ore*, *moj*, *në fakt*, *ndoshta* ose thjesht me intonacion. Ekuivalenti më i afërt i *mal* është *pak* te shprehja *më ndihmo pak*. Por përputhja nuk është kurrë e plotë: pjesëzat gjermane duhen ndier, jo përkthyer.

Përmbledhje e shkurtër

- Ndryshojnë tonin, jo faktin.
- Qëndrojnë në mes të fjalisë, të patheksuara.
- *doch* = këmbëngulje; *mal* = zbutje; *ja* = habi; *wohl* = supozim.
- Tipar i gjuhës së folur, jo i shkrimit zyrtar.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Dëgjoni dialogë gjermanë dhe shënoni çdo pjesëz që dëgjoni.
2. Merrni pesë kërkesa të thata dhe zbutini me *mal* dhe *doch*.
3. Mësoni kombinimet e gatshme si shprehje të tëra: *Komm doch mal vorbei!*

ENGLISH FOR LIFE